N° 36. 1863.

MIDDELBURGSCHE COURANT.

Dingsdag 24 Maart.

J. KLEEUWENS EN ZOON GOES BOEKHANDEL

Editie van maandag avond 8 ure.

Rijksmuseum te 's Gravenhage.

De Archivaris der provincie Zeeland brengt bij deze ter kennis van belangstellenden:

dat Zijne Exc. de minister van binnenlandsche zaken voornemens is de groote zaal in het Binnenhof te 's Gravenhage te doen inrigten tot een museum van oudheden van vaderlandsche kunst, zeden en beschaving, en dat algemeen de gelegenheid wordt aangeboden om aan deze rijksverzameling voorwerpen van gemelden aard in eigendom of in bruikleen af te staan.

Overeenkomstig des ministers verlangen noodigt hij dan ook een ieder, die in het bezit van dergelijke voorwerpen mogt zijn, uit, om van de aangebodene gelegenheid gebruik te maken, en alzoo bij te dragen tot de inrigting van een museum, dat naar alle waarschijnlijkheid de belangstelling van ingezeten en vreemdeling zal trekken.

Hij doet hierbij opmerken dat menig voorwerp, hetwelk anders zelden wordt bezigtigd, in dusdanige rijksverzameling geplaatst, dan eerst zijne ware plaats zal kunnen innemen, licht geven en ontvangen; en biedt gaarne zijne tusschenkomst aan om alle voorwerpen, welke men tot bedoeld einde mogt willen afstaan, naar het rijksmuseum op te zenden.

Middelburg den 20 maart 1863.

De Archivaris voornoemd,
J. P. VAN VISVLIET.

BINNENLAND.

Middelburg 23 maart.

Bij de kamer van koophandel en fabrieken alhier is ontvangen en ligt voor belanghebbenden ter inzage een overzigt *van den in- en uitvoer te Stettin, gedurende 1862.*

De Nederlandsche handelmaatschappij heeft zes schepen bevracht tot het overbrengen eener lading steenkolen van Newcastle upon Tyne, drie naar Soerabaija en drie naar Onrust of Kuyper, waaronder het barkschip De burgemeester van Middelburg, gezagvoerder K. Hoek.

Het volgende berigt uit Shields, gedagteekend 18 maart, ontleenen wij aan de Rotterdamsche courant. „Het nederlandsch klipperschip Zeelandia, gezagvoerder W. Blaakhert, van Middelburg naar Java bestemd, dat 11. zaturdag avond op het Herd Sand aan den grond raakte, heeft zware schade bekomen, zoo dat het noodig zal zijn dat schip in het dok te halen en een gedeelte van het koper af te nemen. In verband met dit ongeval diende de solliciteur Kewney gisteren, namens den gezagvoerder, een vertoog aan de regtbank alhier in, waaruit het volgende blijkt: De Zeelandia werd den 13 dezer door eene stoomboot van Middlesborough de Tyne opgesleept, toen dit schip op het Herd Sand stootte, doordien de bemanning der stoomboot het regte kanaal niet gekozen had. De sleepboot Brothers, te Shields tehuis behoorende, kwam te hulp, en het schip zou waarschijnlijk met weinig of geene schade afgebragt zijn, hadden niet eenige loodsen van de Tyne zich met het geval ingelaten. Toen het schip aan den grond geraakt was, kwamen de loodsen met de reddingsboot, benevens de pakkage-boot William Wake op de Zeelandia af, voeren de stoomboot voorbij en begaven zich aan boord. Gezagvoerder Blaakhert beweert door de loodsen overtuigd te zijn, dat zijn schip in gevaar verkeerde, waarop hij eene overeenkomst met hen sloot voor 200 p. st., zoo zij het vaartuig in vlot water bragten. De heer Kewney verklaart dat de loodsen de sleepboot Brothers verhinderden hare lijn aan boord te brengen en zelfs die lijn terugwierpen; voorts zouden die loodsen ten laatste met eene andere stoomboot akkoord gemaakt hebben om het schip voor 15 p. st. af te brengen, hetgeen binnen 10 minuten gedaan werd. De heer Kewney heeft voor de regtbank trachten te bewijzen dat, zonder den onwil der loodsen, de Zeelandia met weinig moeite door de Brothers zou afgebragt zijn, en dat door hun gedrag voor verscheidene honderden ponden schade aan den bodem van het schip is toegebragt. Onmiddellijk is bevel tot dagvaarding gegeven."

De hoofdkommissie tot oprigting van een nationaal gedenkteeken voor 1813 heeft plaatselijke kommissiën benoemd, te Amsterdam met 142, te 's Gravenhage met 134, en te Rotterdam met 78 leden. De namen worden in de Staatscourant *van zaturdag medegedeeld.*

Ook te 's Hertogenbosch, Arnhem, Groningen, Leeuwarden en Utrecht zijn plaatselijke kommissiën door de hoofdkommissie benoemd.

De plaatselijke kommissiën zijn in hare huishouding volkomen vrij. Zij beramen de middelen, die geacht mogen worden ten harent het meest bevorderlijk te zullen zijn aan het *hoofddoel*: de stichting van een „nationaal gedenkteeken," zoo veel mogelijk door de geheele natie. Zij zullen gehoord worden over de bestemming aan de te verwachten gelden te geven, over de geschiktheid der plans welke door de hoofdkommissie geacht worden in aanmerking te komen enz. Zij zullen bij het leggen van den eersten steen, vermoedelijk in november, tegenwoordig kunnen zijn. De namen harer leden zullen, nevens die der hoofdkommissie, in een prachtalbum worden opgeteekend, ten einde, wanneer hare taak mogt zijn afgeloopen, aan Z. M. den koning te worden aangeboden met den wensch, dat aan dien bundel eene plaats moge worden toegekend onder de archieven van het huis van Oranje.

De namen der gevers en het bedrag hunner giften zullen, ten zij het tegendeel wordt verlangd, worden gepubliceerd.

Het examen voor de betrekking van kommies van staat is donderdag avond te 's Hage geëindigd. Acht aspiranten van de elf hebben aan de vereischten voldaan, zijnde de heeren *mrs.* jhr. P. A. van den Velden, J. P. Roetert Tak en G. F. Sichel, te 's Hage; W. A. baron van Verschuer, te Arnhem; J. van Gilse, J. van Eyk en N. J. den Tex, te Amsterdam; en Kuijpers, te Groningen. Uit dit achttal zullen er drie moeten worden aangesteld.

In de belgische kamer van afgevaardigden is door den heer de Gottal eene uitnoodiging gerigt aan het belgisch kabinet om maatregelen te nemen tegen het verzanden der Schelde. In de volgende zitting vroeg de heer Magherman aan het ministerie of men spoedig tot de uitvoering zal overgaan van het aanleggen van den spoorweg van Gent naar Terneuzen. De minister beantwoordde de vraag van den heer de Gottal met de verklaring dat de verzanding der Schelde niet meer zoo sterk is, en jaarlijks een verslag daaromtrent door de regering zal uitgegeven worden. Op de woorden van den heer Magherman is nog geen bepaald antwoord gegeven.

* Men schrijft ons uit 's Gravenhage:

„Gij hebt uit de plaatselijke couranten de namen en sterkte der subkommissiën reeds vernomen, welke de heeren die den naam van hoofdkommissie „hebben aangenomen" voor de *oprigting van een gedenkteeken ter herinnering* aan het herstel van Nederlands onafhankelijkheid in 1813, te Amsterdam, Rotterdam en 's Gravenhage hebben benoemd. De talrijkheid der leden in die kommissiën wekt bevreemding; 130, 140 leden zijn normale cijfers. Het schijnt dan ook, dat bijv. alhier verscheidene leden niet met die onderscheiding gediend zijn, te minder omdat velen volstrekt niet gepolst of geraadpleegd zijn, maar hunne benoeming eenvoudig op het onverwachtst hebben thuis gekregen. Overigens verdient nu de hoofdkommissie den lof, dat zij de exklusieve zamenstelling harer kommissie in *ééne* rigting tracht te doen vergeten door de inrigting der subkommissiën, waarin alle kerkelijke en staatkundige rigtingen vertegenwoordigd zijn. Onder de leden der kommissie in de residentie komen de voornaamste predikanten en de opperrabbijn, maar geene pastoors voor."

Benoemingen en besluiten.

LEGER. Benoemd bij het personeel van de geneeskundige dienst der landmagt tot apotheker 3e klasse de heer A. J. C. Geerts, geboren te Oudendijk.

POLDERBESTUREN. Op verzoek eervol ontslag verleend aan den heer D. van Damme als beheerder van den de Loozepolder.

POSTERIJEN. Op verzoek eervol ontslag verleend aan den heer M. P. Deketh uit zijne betrekking van surnumerair der posterijen.

INDISCHE DIENST. Op verzoek eervol ontslag uit 's lands dienst verleend, met toekenning van pensioen, aan den oostindischen ambtenaar L. A. Gallé, laatstelijk assistent-resident van Soerakarta, thans met verlof hier te lande aanwezig.

Kerk- en schoolnieuws.

De heer P. D. Kruyff, predikant te Koudekerke, heeft het *beroep naar de hervormde gemeente te Oudewater* aangenomen.

Marine en leger.

De etat-major van het jl. donderdag te Hellevoetsluis binnengekomen schroefstoomschip Bali bestaat uit de luitenants ter zee 1e klasse A. L. Palm, kommandant, en H. K. Koning, 1e officier; de luitenants ter zee 2e klasse J. W. Visser, J. J. Engelvaart en C. J. Marinkelle; de officier van gezondheid 2e klasse P. J. van Wageningen en de officier van administratie 2e klasse C. C. M. Bervoets.

— De vice-president van de raad van state heeft de onbekende belanghebbenden in zake het beroep op den koning, door Pieter Dingemanse en Casper Baas, beiden wonende te Nieuw- en St. Joosland, opgeroepen om — zoo zij dit noodig *achten — hunne memoriën en bewijsstukken in te zenden aan* het adres van den vice-president van den raad van state te 's Gravenhage vóór den 31 dezer. Hun beroep betreft een besluit van gedeputeerde staten dezer provincie, van den 20 februarij 1863, waarbij is afgewezen hun verzoek tot vernietiging der loting voor de nationale milicie, welke op 9 februarij 1863 voor de gemeente Nieuw- en St. Joosland heeft plaats gehad.

— In verband met de te Schoonhoven gevestigde artillerie-instruktie-kompanjie heeft het departement van oorlog ter algemeene kennis van het leger gebragt, dat voortaan geene jongelingen beneden 18 jaren bij de korpsen artillerie zullen aangenomen worden.

Regtszaken.

De regtbank te 's Hertogenbosch heeft dezer dagen een testament, waarbij een der erfgenamen, met uitsluiting van alle andere, tot universeel erfgenaam eener nalatenschap verklaard was, vernietigd, op grond dat de schoonvader van den benoemde *als instrumenterend getuige in de akte voorkwam.*

— Bij sententie van den 17 dezer heeft het hoog militair geregtshof het vonnis van den krijgsraad te 's Hertogenbosch, waarbij de eerste luitenant der infanterie de Roo wegens desertie in tijd van vrede was veroordeeld, vernietigd en den beschuldigde volkomen vrij gesproken van het hem ten laste gelegd misdrijf en de daarop bepaalde straf, op grond eener *reeds jaren lang bestaan hebbende krankzinnigheid.*

Gemengde berigten.

Met het vergaan van De arend, van New-York bestemd naar Rotterdam, heeft de stedelijke bibliotheek te Amsterdam eene belangrijke verzameling boeken, en daaronder vooral betreffende den amerikaanschen oorlog, verloren.

— Men heeft berekend, dat het gebied van Groot Britanje, zoo in Europa als in de overige deelen der wereld, eene oppervlakte beslaat van 7,383,000 vierkante mijlen, met eene bevolking van 183,191,000 zielen.

— Brieven uit Opper-Canada melden dat eene oliebron, die gedurende eenigen tijd scheen uitgeput te zijn, op nieuw begonnen is te vloeijen en thans 300 à 400 vaten per dag oplevert; ook uit verscheidene andere putten werd eene aanzienlijke hoeveelheid opgepompt, zoo dat vooreerst geen gebrek aan aardolie was te vreezen.

— Richard Wagner bevindt zich te Petersburg, om eenige koncerten te dirigeren; voor elk koncert ontvangt hij 1000 zilveren roebels.

— Ten gevolge van den zevenden jaardag van den franschen kroonprins zullen de regementskinderen den naam van *pupillen der garde aannemen en met een afzonderlijk kader* de garde van den prins vormen. Onder Napoleon I was een dergelijk korps voor den koning van Rome bestemd en in 1813 werd het ter bescherming der noorder-grenzen gebruikt.

— De dierentemmer Hermann, die ook te Brussel in de menagerie van den heer Schmidt is opgetreden, heeft aan den heer Crockett, mede een dierentemmer, thans geëngageerd bij *het keizerlijke cirque te Parijs, den volgenden brief geschreven*: „Mijnheer, ik heb in de bladen uwe fameuse uitdaging gelezen, waarbij gij eene som van fr. 12,500 verwedt, hetgeen reeds door den heer Herbert is aangenomen, dat niemand, gelijk gij, het hok der zes leeuwen zou durven binnentreden. Het verwondert mij, mijnheer, dat gij zulk eene groote som uitlooft voor zulk een eenvoudige bagatel; duid mij het woord ten goede. Niet alleen neem ik de uitdaging aan, maar ik stel er u eene tegenover. Treed, zoo gij durft, het hok van mijn ijsbeer binnen. Ik stel u geene som, want — merk dit wel op — ik ben geenszins, zoo als gij, een dierentemmer van beroep, maar ik werk, om het eens zoo te noemen, uit liefde voor de kunst en als eenvoudig liefhebber. Dit betreffende de eerste uitdaging. Maar ik ga verder. Wanneer gij niets vreest voor uwe dieren, zal ik in hun hok brengen vier andere leeuwen, twee groote beeren en twee hyenas, en met hen het hok binnen treden. Ook daarbij stel ik u geene som als weddingschap, want het is mij alleen te doen, om de magt van een mensch op een dier, hoe woest dit ook zij, aan te toonen. Ik deins voor niets terug. Ik wil bewijzen dat blijkbaar overdreven aankondigingen mij evenmin vrees aanjagen als uwe zes leeuwen. Gij kunt naar willekeur de voorwaarden der reis en der worsteling stellen, en u te dien aanzien verstaan met den heer Schmidt, direkteur der menagerie, waarin ik werkzaam ben." Het is nog niet bekend of deze zeldzame uitdaging is aangenomen.

— De arrondissements-regtbank te Alkmaar heeft in de vorige week een te 's Hage wonenden magnetiseur tot f 100 geldboete veroordeeld, wegens het onbevoegd uitoefenen der geneeskunde aldaar, en zulks na reeds vroeger te dier zake veroordeeld te zijn geweest.

— Een loteling van een der dorpen in de nabijheid van Hoorn kon wegens zijne zwaarlijvigheid niet voor den milicieraad te Hoorn verschijnen. De officier van gezondheid zal derhalve naar hem worden afgevaardigd om hem te keuren. Naar men zegt weegt hij ruim 260 pond.

— De medalje ter herinnering aan het bezoek van de koningin van Engeland te Parijs, welke ter vervaardiging was opgedragen aan den heer Merley, is thans gereed. Aan den eenen kant is de welgelijkende met eene lauwerkrans bekroonde buste van den keizer. Aan de keerzijde ziet men twee jeugdige vrouwen, voorstellende Frankrijk en Engeland, die elkander de hand reiken. Frankrijk heeft een scepter in de hand, waarboven een arend; boven dien van Engeland is een luipaard. Boven deze vrouwen zweeft een engel, houdende in de hand een band waarop de woorden: „Soyez la bienvenue!" (Wees welkom). Achter iedere vrouw is het wapen der beide natiën.

— De onderkoning van Egypte heeft den sultan van Turkije 25,000 minié geweren aangeboden en van dezen een diamant van meer dan 41 karaat *ontvangen.*

— Een koopman te Vincennes is in november van het vo-

rige jaar veroordeeld om voor 1000 franks een rijtuig over te nemen, waaraan een zijner bedienden met eene kar schade had toegebragt. Hij wilde het rijtuig doen repareren, ten einde het weder te verkoopen, en men verbeelde zich zijne verwondering, toen een wagenmakersknecht hem 5000 franks aan bankpapier kwam brengen, die hij in eene der kussens had gevonden. De koopman gaf hem 1000 franks ter belooning voor zijne eerlijkheid.

— De vangst van zalm blijft voortdurend aan het Kralingsche veer gunstig. Dagelijks worden er 80 à 100 stuks ter markt gebragt. Mogen de prijzen ook al variëren naarmate de berigten uit het buitenland meer of minder gunstig zijn, men kan ze toch hoog noemen bij vluggen verkoop. Onder de zware zalmen, welke vorige week werden aangevoerd, was er een die de buitengewone zwaarte had van 43 halve ned. ponden en voor ruim f 50 bij afslag werd verkocht. De aanvoer van elft bepaalt zich nog tot enkelen. Het weder is voor deze vischsoort minder gunstig.

— Donderdag jl. hield dr. P. Scheltema, archivaris der stad Amsterdam, in het leesmuseum te Utrecht, eene voorlezing over den landschapsschilder Meindert Hobbema, wiens beste kunstwerken in de vorige eeuw naauwelijks met honderd gulden betaald werden, doch thans somtijds boven de halve ton gouds het stuk opbrengen. De geleerde verhandelaar deelde eenige, door hem opgespoorde bijzonderheden omtrent het leven van dien uitstekenden schilder mede, dat tot nog toe geheel in het duister schuilde, en bewees, dat Hobbema te Amsterdam geboren, in 1668 aldaar getrouwd en in het begin der 18e eeuw gestorven is. Hij heeft den beroemden Ruysdael, wien hij in eenvoud en waarheid overtrof, tot meester gehad. Even als Rembrandt, is hij in zeer behoeftige omstandigheden gestorven.

— De amerikaansche dagbladen vermelden, dat er sedert het begin van den oorlog van beide kanten 64,767 personen zijn gesneuveld en 156,444 verwond. Er zijn bovendien nog 370,000 man door gebrek en ten gevolge van hunne wonden overleden.

— De heeren Calzado en Garcia, betrokken in de beruchte zaak ten huize der gravin Barucci te Parijs, zijn tot eene gevangenisstraf van dertien maanden en vijf jaren veroordeeld.

Verkoopingen en aanbestedingen.

Jl. zaturdag zijn te Arnemuiden ten verkoop aangeboden: I. Een huis en erf, staande op den Westdijk, wijk A no. 35. Verkocht voor f 600. II. Eene vischschuit, genaamd de Carolina, met den zich daarbij bevindenden inventaris. Verkocht voor f 1650.

Thermometerstand.

21 maart 's morg. 7 u. 45 „ 's midd. 1 u. 47 „ 's av. 11 u. 44 gr.
22 „ 's morg. 7 u. 44 „ 's midd. 1 u. 48 „ 's av. 11 u. 39 gr.
23 „ 's morg. 7 u. 42 „ 's midd. 1 u. 54 gr.

Staten generaal.

TWEEDE KAMER.

Woensdag zijn de beraadslagingen voortgezet over het ontwerp van wet tot afkoopbaarstelling der tienden.

De heer Godefroi, hoewel eenige bedenkingen hebbende tegen deze wetsvoordragt, geloofde toch ze met den minister van justitie in bescherming te moeten nemen. Hij bestreed daarom breedvoerig de grieven, door den heer Heemskerk Az. in eene vorige zitting tegen het wetsontwerp in het midden gebragt, die hij niet juist achtte. Spreker had echter bezwaar tegen de wijze, waarop derden, langs den weg van regten, voor hun regt moeten opkomen, omdat bij de prijsbepaling regelen zijn aangenomen die ten gevolge kunnen hebben, dat deze in twee instantiën kunnen plaats hebben. Hij wenschte daarentegen eene onherroepelijke prijsbepaling, en verklaarde ten slotte, bij de sterke zucht, die spreker bezielde, om een wetsontwerp van dien aard tot stand te brengen, over bezwaren van ondergeschikten aard te zullen heenstappen. De heer van Asch van Wijck daarentegen verklaarde dat zijne vroegere bezwaren nog vermeerderd waren, en dat alleen bij aanneming der regtsgeldigheid van het dekreet van 1813 deze voordragt geregtvaardigd kan worden. Neemt men die niet aan, dan is deze wet in strijd met art. 147 der grondwet, want het is hier ontzetting van eigendom. Ook het beginsel, de prijsbepaling bij de wet te regelen, acht spreker gevaarlijk. Neemt men daarentegen de regtgeldigheid aan, dan vervalt het bezwaar en blijft alleen de vraag over of de wijziging, in het dekreet gebragt, billijk en regtvaardig is? Maar die vraag kon niet anders dan ontkennend worden beantwoord, want het belang van den tiendpligtige staat overal op den voorgrond; door dit wetsontwerp wordt in strijd met het dekreet, de tiendheffer lijdelijk gemaakt en hem de bevoegdheid ontnomen, den tiendpligtige tot het teelen van tiendpligtige vruchten te noodzaken. De afkoopsom wordt daarenboven op het 20voud bepaald, onverschillig hoe de rentestandaard zal zijn. De ontneming aan den tiendheffer van het regt tot waardering en de verkorting van zijn regt zijn voor spreker onoverkomelijke bezwaren.

De heer de Brauw heeft insgelijks bezwaren tegen dit wetsontwerp. Naar zijn inzien moet men zich hier meer op een algemeen standpunt plaatsen, namelijk den landbouw van een last te ontheffen. Spreker wees op het gemis van eene eenvoudige procedure, even als op een bepaald voorschrift dat het tiendregt thans vernietigd zou zijn, waarvoor eene overschrijving in openbare registers noodzakelijk was. Hij drong aan op het beginsel van reciprociteit en wees er op dat de eerste kamer juist daarom vroegere voordragten had verworpen.

De heer Kappeyne van de Copello betoogde dat de middelen om het doel van deze voordragt te bereiken slecht gekozen waren, want dat daarvoor het beginsel van reciprociteit vereischt werd. Ook de stelling van art. 2 zou aanleiding geven tot onoverkomelijke bezwaren en den doodslag voor het regt van afkoop. Voorts opperde spreker bedenkingen tegen de niet-regeling van het verdwijnen van het tiendregt en tegen de wijze, waarop de gevolgen en de nasleep van den afkoop hier waren bepaald, waardoor zijns inziens die afkoop onmogelijk werd gemaakt. Hij hecht niet veel aan eene wet als de thans voorgestelde, want ook zonder deze zal bij eenigen aandrang het tiendregt verdwijnen, maar hoewel hij de kracht kent van het spreekwoord „dat de wereld bedrogen wil worden" zal hij daarom niet voor eene wet stemmen, die het tegenovergestelde bereikt van hetgeen men verkrijgen wil.

De heer van Voorthuysen verdedigde de wet in het belang van het algemeen, speciaal in dat der arbeidende klasse.

De heer van der Linden had nog krachtiger maatregelen verlangd, te weten: afkoop van staatswege, waardoor de tienden moesten verdwijnen, maar daarom keurde hij het aangenomen stelsel niet af en wederlegde hij de daartegen aangevoerde bezwaren.

De heer van Nispen van Sevenaer hield nogmaals vol dat het aannemen van een beginsel van wederkeerigheid een ommekeer van het tiendregt zou ten gevolge hebben.

De minister van justitie verdedigde op nieuw het wetsontwerp. Hij betoogde nogmaals dat van art. 147 der grondwet geen sprake kan zijn; dat het opnemen van het beginsel van reciprociteit een ommekeer van den aard van het tiendregt ten gevolge zou hebben; dat met het oog op de bepalingen van het burgerlijk wetboek, geene inschrijving in de openbare registers vereischt werd, dat de wijze van procederen niet te kostbaar en te omslagtig was; dat konsignatie in het belang van derde belanghebbenden was aangenomen en dat het beginsel van art. 2 geene onoverkomelijke bezwaren aanbood. Hierop repliceerden de heeren Godefroi, de Brauw, Kappeyne van de Copello, van Nispen van Sevenaer en van der Linden, waarna de algemeene beraadslaging werd gesloten.

Artikel 1 met amendementen van de heeren de Brauw en Godefroi kwam hierop in beraadslaging.

Het eerste strekt om eene tweede alinea bij het artikel te voegen, luidende:

„De heffer heeft de bevoegdheid om ten allen tijde te vorderen, dat de afkoopprijs van zijn regt worde vastgesteld."

Dat van den heer Godefroi strekt om een tweede alinea bij het artikel te voegen, luidende:

„Door den afkoop gaat het regt op de schuldpligtigheid verloren."

De heer de Brauw deed bij de toelichting van zijn amendement uitkomen, dat door zijn voorstel een gelijk regt aan den heffer werd verschaft, wat thans aan den tiendpligtige was verleend en tevens een steen des aanstoots voor de eerste kamer weggenomen zou zijn. De heer Godefroi verklaarde dat door zijn amendement vele bezwaren uit den weg zouden geruimd worden, ofschoon hij de bijvoeging niet noodzakelijk achtte.

De heer Meylink trad daarop in uitvoerige beschouwingen over den aard van het tiendregt, ten betooge dat de meeste argumenten onjuist waren. Hij beweerde dat het dekreet van 1813 regtsgeldig was maar dat het onzeker bleef of de hooge raad dit als zoodanig zou beschouwen en dat daarom een voordragt als de tegenwoordige eene behoefte was. Met den heer van Nispen van Sevenaer was hij van oordeel dat het beginsel van wederkeerigheid een ommekeer van het tiendregt te weeg brengt en dat het amendement van den heer de Brauw tot menige procedure zou aanleiding geven, in strijd met hetgeen die spreker had willen vermijden. De heer van Nispen van Sevenaer beweerde dat het voorstel van den heer de Brauw den tiendpligtige noodzaakt zijn land te gebruiken tot het teelen van tiendpligtige vruchten, in strijd met den aard van het tiendregt.

De heer Heemskerk Az. daarentegen verdedigde het beginsel van wederkeerigheid, waardoor juist de vernietiging van het tiendregt zal bevorderd worden.

De verdere diskussie werd hierop verdaagd tot den volgenden dag.

Donderdag zijn de beraadslagingen geëindigd. In de eerste plaats was aan de orde art. 1 met amendementen van de heeren de Brauw en Godefroi, het eerste strekkende, om bij het artikel als slotbepaling te voegen: „De heffer heeft de bevoegdheid om ten allen tijde te vorderen, dat de afkoopprijs van zijn regt worde vastgesteld;" het tweede om als laatste alinea bij het artikel te voegen: „behoudens het bepaalde bij het tweede lid van art. 2, gaat het regt op de schuldpligtigheid, door den afkoop verloren."

Aan de diskussie over het amendement van den heer de Brauw namen deel de heeren van Lidth de Jeude, van Eck, van der Linden, Heemskerk Az., van Nispen van Sevenaer en de minister.

De heer van Lidth de Jeude merkte op dat het amendement niet volledig was, want dat niet bleek of de prijsbepaling per blok of per perceel kon plaats hebben en dat ook de procedure niet geregeld was. De heer Heemskerk Az. verdedigde het beginsel van wederkeerigheid met den voorsteller, op juridieke gronden en van de billijkheid. Al de andere sprekers bestreden het beginsel van het amendement met klem, omdat de aard van het tiendregt daardoor wordt omgekeerd, want de heffer is steeds afhankelijk van den pligtige. Noch bij het dekreet van 1813, noch bij het burgerlijk wetboek wordt wederkeerigheid aangenomen. Men zou de afschaffing der tienden onmogelijk maken, want de heffer zou het gunstigste tijdstip uitkiezen om den prijs te bepalen. De heer van Eck noemde het amendement een muizenval om de heffers te vangen, terwijl de heer van der Linden betoogde, dat het eene bron van processen zou zijn. Het amendement werd dan ook verworpen met 45 tegen 16 stemmen.

Over dat van den heer Godefroi werd het woord gevoerd door de heeren van Eck, Poortman, den minister en den voorsteller. De minister achtte het overbodig die bepaling op te nemen, maar verklaarde zich niet daartegen. De heer van Eck achtte het evenwel in strijd met de bepalingen van het burgerlijk wetboek omtrent levering. De heer Poortman voerde in het breede aan, dat het eigendomsregt gevestigd moest zijn op de grondslagen van zekerheid en openbaarheid. Van de levering moest blijken door overschrijving in de openbare registers. In geen geval zou het daarom schaden, maar de bezwaren van velen wegnemen, wanneer men het volgende bij het artikel voegde:

„Ten bewijze van die ontheffing strekt de overschrijving van den titel van afkoop in de registers van den bewaarder der hypotheken in het arrondissement, waarin de grond gelegen is."

De minister en de heer Godefroi ontkenden dat levering door overschrijving hier noodig was. Het amendement van den heer Poortman werd echter aangenomen met 44 tegen 18 stemmen, waardoor dat van den heer Godefroi verviel.

Bij art. 2 opperden de heeren van Eck, Luyben en van der Linden bezwaren tegen de verpligting tot afkoop van den tiendlast bij blokken door de meerderheid der eigenaars. Die minister met de heeren van Nispen van Sevenaer en Godefroi verdedigden dit beginsel in het belang van de tiendheffers.

De heer Luyben ontwikkelde nog de meening, dat men door deze bepaling een terugtred deed, want dat de wet van 1848 perceelsgewijze afkoop der domaniale tienden toeliet. De minister verklaarde dat dit artikel niet obsteerde aan de uitvoering der wet van 1848. Het artikel werd aangenomen met 52 tegen 8 stemmen.

Vervolgens werden de overige artt. der wet na korte diskussie aangenomen. Bij art. 3 stelde de heer Heemskerk Az. een amendement voor, strekkende om de overschrijving na de akte van afkoop niet in de openbare registers te doen plaats hebben, vóór dat het bewijs van betaling of konsignatie geleverd was. De voorsteller meende dat in het belang van den heffer dergelijke bepaling noodig was, want even als bij onteigening moest voorafgaande schadeloosstelling regel zijn. De minister bestreed het begrip van onteigening, maar verklaarde zich niet tegen de zaak. Dit amendement werd evenwel verworpen met 32 tegen 29 stemmen, terwijl een ander, bevattende eene verbetering van redaktie, met 36 tegen 25 stemmen werd goedgekeurd.

Een amendement van den heer Dumbar op art. 4, dat het denkbeeld van konsignatie, in geval een hypotheek op de tiend bestaat, beter uitdrukte, werd door de regering overgenomen.

Bij art. 17 stelde de heer van Eck een amendement voor strekkende om den hypotheekhouder niet preferent te verklaren boven andere lasten gekweten uit de opbrengst van de tiend, dat na eenige diskussie tusschen den voorsteller en den minister met 42 tegen 16 stemmen werd aangenomen.

Onderscheidene wijzen van redaktie werden nog door de regering in het ontwerp gebragt.

Ten slotte werd het wetsontwerp aangenomen met 46 tegen 13 stemmen. Tegen stemden de heeren van Lijnden, de Brauw, van Eck, van Heemstra, van Goltstein, Heemskerk Az., Mijer, Kerstens, Hoffman, Schimmelpenninck, Kappeyne van de Copello, van Foreest en van Asch van Wijck.

In de zitting van zaturdag is ingekomen een wetsontwerp tot bekrachtiging der koncessie tot aanleg en exploitatie van den spoorweg van Samarang naar de Vorstenlanden (koncessie Poolman.) De rapporteurs over verschillende wetsontwerpen zijn benoemd.

Morgen zal, volgens het bepaalde in de vergadering van zaturdag, beraadslaagd worden over de wetsontwerpen tot naturalisatie van eenige personen, tot onteigening van perceelen 1. tot aanleg van een station voor den staatsspoorweg te Zwolle, 2. voor den aanleg van de sektiën Zutphen — Deventer, Goor naar de duitsche grenzen, en Leeuwarden — Groningen; tot verkoop van rijksgrond aan de Maatschappij voor spoorwegmaterieël en tot aanvulling van art. 17 der miliciewet.

Voorloopige verslagen.

Verhooging van hoofdstuk VI (marine) der staatsbegrooting van 1863. (Pantsering.)

Volgens sommige leden bestond er noodzakelijkheid tot een voorafgaand grondig onderzoek over deze kwestie, daar geen pantser tot nog toe bestand is gebleken tegen het zwaarste geschut. Onderscheidene leden waren genegd aan het verlangen des ministers te voldoen door eene som tot pantsering toe te staan, daarbij echter uitdrukkelijk te kennen gevende zich in geenerlei opzigt voor de toekomst te verbinden, daar er nog niets gebleken is van eenig vast plan van maritieme defensie in verband met het tegenwoordig aangenomen geschut en het stelsel van gepantserde schepen.

Velen betwijfelden de doeltreffendheid van het pantseren der bestaande houten schepen. Ons getal houten schepen is nu reeds niet te groot; worden daaraan opvolgend schepen ontnomen en uitsluitend met het oog op de binnenlandsche verdediging gepantserd, er zou òf binnen weinige jaren geen genoegzaam getal schepen meer aanwezig zijn, òf met kracht [illegible] schepen moeten worden voortgebouwd. Men achtte het dringend noodig, op dit punt de bedoelingen der regering te kennen.

Gemeenteraad van Vlissingen.

Zitting van 21 maart.

Waarnemend voorzitter de heer Uyttenhooven. Afwezig de heeren Gallenfels, Wels, Ruijsch en Thierens.

Nadat de notulen der vorige zitting zijn gelezen en goedgekeurd, schorst de voorzitter de openbare zitting, welke na verloop van een uur weder heropend wordt.

Volgens mededeeling des voorzitters is een verzoek ingekomen van den heer [illegible], hoofdonderwijzer der school voor gewoon en meer uitgebreid lager onderwijs voor jongens, om tegemoetkoming in de meerdere kosten voor schoolbehoeften boven het daarvoor toegekende bedrag.

Burgemeester en wethouders stellen voor [illegible] nog te laten voldoen, doch tevens aan den [illegible] te kennen te geven [illegible] niet vroeger is aangevraagd, en [illegible] om voortaan geene meerdere uitgaven te doen [illegible] welke zijn toegestaan, met bepaling dat [illegible] schoolbehoeften door de gemeente zullen worden gemaakt, doch de

leerboeken ten laste van de ouders der leerlingen moeten worden gebragt.

De heer Schmidt wenscht dat het gebruik van de thans op de school reeds aanwezige boeken gehandhaafd blijve, hetgeen volgens den voorzitter ook de bedoeling is.

. Zonder hoofdelijke omvraag is daarop het voorstel van burgemeester en wethouders goedgekeurd.

De voorzitter herinnert den raad aan het reeds vroeger medegedeelde, dat de kinderen van minvermogenden, ingevolge het bestaande tarief, thans 10 cent per week voor schoolgeld moeten betalen. Dit is echter te veel, waarom burgemeester en wethouders voorstellen, het tarief te wijzigen en de 10 cent tot 6 cent per week te verlagen. Zonder belangrijk verlies voor de gemeente op te leveren, zou dit een groote tegemoetkoming voor de minvermogenden zijn.

Eenparig vereenigt de raad zich met dit voorstel, waarna het ontwerp-besluit wordt voorgelezen en goedgekeurd.

Daar de tijd is aangeboken waarop tot de verhuring der werf in de Noordstraat moet worden overgegaan, deelt de voorzitter mede dat burgemeester en wethouders het in 't belang der gemeente achten een klein gedeelte dier werf in eigen gebruik te hebben en de werf als scheepstimmerwerf op te heffen. Zij stellen daarom voor, bij openbare verpachting omstreeks twee derden der werf te verhuren, ten einde de ingezetenen daardoor gelegenheid te geven tot het bergen van sommige materialen. — Ook dit voorstel is eenparig goedgekeurd.

De heer de Groof vestigt er de aandacht der vergadering op, dat het lage gedeelte van de Slijkstraat bij stormweder steeds onder water staat. Hij geeft in overweging of het niet mogelijk is dit te voorkomen door eene water-afleiding naar de buitenvest.

De heer de Kruyff, op wiens advies de heer de Groof zich beroepen heeft, gelooft wel dat zulks mogelijk zou zijn, mits het departement van oorlog daartoe zijne toestemming geve. De oorzaak van het overloopen van het water is echter het niet aanwezig zijn van staketten daar ter plaatse. Daarom zou hij het wenschelijk achten den minister van binnenlandsche zaken te verzoeken, om staketten voor de muren langs de westzijde te doen plaatsen, en bovendien toch de uitlozing naar de vest te brengen.

De voorzitter stelt voor, de gehoorde bedenkingen ten onderzoek op te dragen aan burgemeester en wethouders, ten einde van hen de vereischte inlichtingen te ontvangen.

De heer van Uije Pieterse toont het wenschelijke aan, dat bij die inlichtingen van burgemeester en wethouders tevens eene opgaaf van kosten worde gevoegd.

Bij den heer Schmidt, die het denkbeeld van den heer de Groof beaamt, bestaat de vrees dat de waterspiegel van de vest hooger zijn zal dan het lage gedeelte der Slijkstraat.

De voorzitter deelt het gevoelen dat de bestaande toestand der Slijkstraat voorziening vordert, doch dat men niet zoozeer moet trachten het water af te leiden, dan wel het water niet meer te brengen.

Daarop is besloten deze zaak aan burgemeester en wethouders op te dragen tot het instellen van een onderzoek, en vervolgens de vergadering gesloten.

BUITENLAND.

Algemeen overzigt.

Ook de poolsche opstand van 1863 is geëindigd even als die van vorige jaren. Eene overwinning der russen op den diktator Langiewicz, waarvan wij het berigt reeds zaturdag per bulletin mededeelden, kan men als het eind van de beweging aanmerken. Het laatste bedrijf van het reeds zoo menigmaal opgevoerde sombere treurspel, waarbij de ten onder gebragte polen aan de wraakzucht van russische beambten worden overgelaten, is dan weder begonnen, terwijl Europa gelijk vroeger lijdelijk toeschouwer is gebleven.

Bijzonderheden omtrent dit tweede Ostrolenca zijn nog niet bekend; men onderstelt echter dat de poolsche opperbevelhebber van alle zijden ingesloten naar de oevers van den Weichsel is opgedrongen en toen eene wanhopige poging heeft gedaan om zich door de russen heen te slaan. In de daarop gedurende twee dagen geleverde gevechten schijnt hij de zege te hebben behaald, doch het rondom zijn kamp gespannen net der russen was te sterk geweven en in een volgend gevecht werd Langiewicz geheel geslagen en zijne legermagt uiteen gejaagd. In een kleine boot vlugtte hij over den Weichsel en kwam aldus op oostenrijksch grondgebied, waarop hij door oostenrijksche huzaren naar Tarnow, een oostenrijksche grensstad, werd gebragt, en hij daar thans tot nader order gevangen wordt gehouden.

Zoo lang de krijgsbewegingen der polen op de wijze der guerrillas werd gevoerd was het mogelijk om zich met geforceerde marschen en kontramarschen staande te houden, maar zoodra Langiewicz een leger bijeen had getrokken en derhalve het heil van Polen van een enkelen veldslag afhankelijk stelde waarin zelfs de kansen niet gelijk stonden, besliste die veldslag ten nadeele van de opstandelingen. Het overschot des poolschen legers, hetwelk zich weder had kunnen vereenigen onder den kolonel Szmechowski, werd den volgenden dag door de zegepralende russen aangevallen en insgelijks geheel verslagen, terwijl de vlugtelingen bij Opatowice in de bosschen werden nagezet.

Met belangstelling zien wij eene nadere beschrijving van dezen beslissenden slag bij Dziecinow te gemoet, vooral om daarin het gerucht te zien gelogenstraft van het verdwijnen des dictators met zijnen staf in het hevigste van den strijd.

Terwijl de russische troepen derhalve aan de eene zijde van het koningrijk Polen eene overwinning behaalden, zou in het andere gedeelte uitvoering zijn gegeven aan de beruchte russisch-pruissische konventie. Een berigt aan L' opinion nationale uit Posen meldt namelijk dat eene russische kolonne over Pleschen en Neustadt naar de pruissische stad Wreschen is gemarcheerd en deze heeft bezet. Le constitutionnel spreekt dit berigt echter tegen. L'opinion nationale dringt bij de fransche regering aan om krachtig tegen deze schending der neutraliteits-wetten te protesteren.

Onder de verschillende bijzonderheden, welke wij heden omtrent en betrekkelijk de poolsche aangelegenheden nog hebben op te teekenen, behoort ook dat de fransche keizer aan den heer Billault een brief heeft geschreven, welke door den Moniteur is opgenomen, waarbij Napoleon zijn genoegen te kennen geeft in hem een zoo getrouwen en welsprekenden tolk zijner politieke gevoelens in den senaat te hebben gevonden. De keizer verklaart verder dat de door den heer Billault uitgesprokene redevoering in allen deele zijne gedachten ten opzigte van de poolsche aangelegenheden heeft uitgedrukt.

In Frankrijk beginnen overigens de dagbladen zich met de verkiezingen bezig te houden en Le courrier du dimanche stelt zich daarbij zeer op den voorgrond. Wij ontleenen het volgende aan een der vele artikelen omtrent de aanstaande verkiezingen in het nommer van gisteren voorkomende, hetwelk niet alleen in Frankrijk van toepassing is maar in het algemeen zeer waar mag geacht worden. In bedoeld stuk wordt gesproken over — niet van slecht begrepen egoïsme vrij te pleiten — personen, die zich uit onverschilligheid van de stemming onthouden. „Er bestaan lieden die u zeggen: ik bemoei mij niet met de politiek, ik houd mij slechts met mijne eigene zaken bezig. Als of de staatszaken niet die van ons allen waren! Gij bemoeit u niet met de politiek? dat wil zeggen dat het u volkomen onverschillig is goed of slecht bestuurd te worden, uwe natie in het buitenland geëerbiedigd te zien, uwe koloniën in bloei, uwe financiën in evenwigt te houden en veel of weinig belasting te betalen; dat wil zeggen dat het u onverschillig is verzekerd te zijn dat uwe woning en uwe meening onschendbaar zijn; dat het u onverschillig is het regt te bezitten om te spreken en te schrijven zoo als gij wilt, om te produceren en te verkoopen, om eene vereeniging te stichten, om op te komen tegen een misbruik en te petitioneren voor eene hervorming. Dat wil zeggen dat het u volkomen onverschillig is of het goevernement met kracht den weg van den vooruitgang betrede, het land voor revolutiën vrijware en ter zelfder tijd het bezit van uw vermogen en het bestaan van uwe persoonlijkheid verzekere. Sedert de lessen van 1847 begrijpen wij de bedoeling der wetten van Solon, welke ieder burger, die bij belangrijke aangelegenheden des lands onzijdig bleef, geschandvlekt verklaarde."

Omtrent het fransch expeditie-leger in Mexiko heeft de laatste pakketboot weinig belangrijks aangebragt. Men meende met de belegering van Puebla op 5 of 6 maart te zullen kunnen aanvangen, daar alle noodige maatregelen genomen waren en het belegerings geschut was aangekomen.

Pruissen.

Het nommer van de Posener Zeitung, op den dag der viering van het nationaal feest verschenen, bevat het volgende hoofdartikel, getiteld „17 maart":

„Het is voor eene beschaafde natie aangenamer den vrede te vieren dan oorlogszegepralen. Een overwinningsgedenkdag toch brengt de smartelijke offers in herinnering, welke deze overwinning gekost heeft en doet het ontmoedigend gevoel opkomen van de uitgebreidheid der menschelijke hartstogten, welke zelfs in een hoogst beschaafden staat naar de verkrijging van het regt met het zwaard trachten en dit met bloedig schrift in de geschiedenis der volken opteekenen.

„Vernieuwt het vieren van overwinningsgedenkdagen het gevoel van haat en wordt dit somtijds dienstbaar gemaakt tot politieken hefboom om lang vergeten vijandschap weder te doen ontvlammen, de feestvieringen van den vrede doen het bewustzijn ontstaan dat ook de natiën in vriendschap en achting nevens elkander staan en allen, zij het ook langs verschillende wegen, tot één gemeenschappelijk doel werkzaam zijn.

„De vrede der volken is een groot geluk, steeds dankbaar herdacht bij het zien der verwoestingen en ellende van de krijgsfurie. Geen geringer geluk zijn echter de binnenlandsche vrede, het heerschen van regt en billijkheid, de individuële zekerheid dat men vertrouwen kan op de bescherming der wetten, dat één voor allen in den staat waakt en met ijzeren hand de ijzeren tafelen der wet aan elk voor oogen houdt.

„Wij vieren thans een vredefeest, wij herdenken de heldendaden van den grootsten der Hohenzollern en omkranzen zijn beeldtenis, daar hij in vredestijd en in den oorlog even groot was; wij verdiepen ons in aangename herinneringen aan de grootheid van dezen held, zoo als iedere eeuw slechts eenmaal doet geboren worden en onze trotsch verlevendigt zich bij de gedachte hoe Frederik II een groot en magtig Pruissen heeft gegrondvest en hoe een enkel man, die van zijne roeping bewust is, zoo veel tot stand kan brengen. Er klinkt echter een wanklank in de toonen van dit vreugdefeest. Het grootste gedeelte der bevolking mist, wat zij het hoogste acht, een werkelijken binnenlandschen vrede. Het vaste vertrouwen tusschen koning en volk, waardoor zulke feesten hunne eigenlijke waarde ontvangen — wij kunnen het ons helaas niet ontveinzen — bestaat niet meer, zoo dat dit feest de ware hartelijkheid moet ontberen en slechts een officiëel karakter kan bezitten.

„In dubbele mate zou 17 maart een feest zijn, een dag welke thans reeds de aangenaamste herinneringen in de pruissische geschiedenis opwekt, als de harmonie tusschen regering en volk ongestoord ware gebleven! Helaas dit is niet het geval zij wordt verstoord en wegens moeijelijkheden welke bij wederzijdsche toenadering reeds lang uit den weg hadden kunnen geruimd worden. Hoe langer de tegenstrijdigheid en de volharding in eigen wil blijft voortduren, des te wijder wordt de kloof tusschen het huis der afgevaardigden en de regering. Ware aan het ministerie Hohenzollern geen ministerie von Bismarck opgevolgd, dan zou de goede verstandhouding misschien thans hersteld zijn. Deze verandering van ministerie was echter geen vrede zonder oorlog en het huis van afgevaardigden moest op zijne hoede zijn. Het is verder gegaan dan het in den beginne wenschte, maar het zal op den ingeslagen weg terugkeeren, zoodra een ander ministerie daar tegenover wordt gesteld, en dan zal de vrede weder hersteld worden. Moge het thans gevierde feest het hart van onzen koning openen tot het nemen van dit besluit: ik wil in vrede met mijn volk leven, dan zal van dezen dag af een nieuw tijdvak aanvangen van geluk en voorspoed."

BOEKBESCHOUWING.

De grondbeginselen der nederlandsche spelling. Ontwerp der spelling van het aanstaande nederlandsch woordenboek. Van wege de redaktie bewerkt door dr. L. A. te Winkel. Leiden, D. Noothoven van Goor, 1863.

Geen veld van wetenschap, waarop men zich tot nog toe vrijer beweegt dan op dat der spelling. Bijna iedereen heeft daarin zijne eigene zienswijze en die niet uit eigen oogen kijkt, gebruikt den bril van een ander, vaak zonder zich te overtuigen of zijn leidsman ook een blinde gids is. Om kort te gaan, weinigen houden zich aan het bij de wet gijkte en dus deugdelijk verklaarde systeem; het gaat met Siegenbeeks leer als met die der dordsche vaderen. Zij blijft het oude kleed, waarop ieder een lap zet wiens kleur en grootte hij naar goedvinden kiest zonder te vragen of hij past en zonder te bedenken of er op eene andere plaats ook op nieuw een scheur ontstaat.

Maar de tijd nadert dat er een einde aan die willekeur zal gemaakt worden. De kleine zonnen zullen hare plaats moeten ruimen voor de groote, wier opkomst reeds lang is voorspeld en die nu hare eerste stralen over de aarde begint te verspreiden. Er zal een groot nederlandsch woordenboek worden uitgegeven, ieder weet het, maar ieder weet ook dat velen aan zijn verschijnen wanhopen, omdat, zeggen zij, er te veel over gepraat wordt. Hoe lang wacht reeds het nederlandsche volk met onverstoorbaar phlegma! Lezer, we willen u hoop geven! Behalve de gewone verslagen is er nu een werkje uitgegeven, waarin de grondbeginselen worden uiteengezet, die de redaktie bij de spelling denkt te volgen. Dr. L. A. te Winkel heeft die namens haar uiteengezet. Aan niemand kon dit zeker met meer regt worden opgedragen dan aan den man die zich op dat gebied zoo bij voorkeur beweegt, want „De gids" heeft den schrijver van „De nederlandsche spelling" ten onregte gehekeld, omdat haar standpunt en dat van den schrijver verschilden. Hij wilde slechts Siegenbeeks regels cum grano salis systematiseren, geen nieuw systeem scheppen.

In dit jongste werkje van zijne hand is de bestaande spelling ook als uitgangspunt aangenomen en zoo werd de moeite bespaard om het geheele stelsel in bijzonderheden uiteen te zetten. Alleen de algemeene grondbeginselen zijn ontwikkeld en gewaardeerd en de wenschelijke verbeteringen opgegeven, terwijl eindelijk die schrijfwijzen, waaromtrent onze letterkundigen in gevoelen verschillen, worden aangegeven. Niet alleen is het voor en het tegen medegedeeld, maar er is ook na de pleidooijen een vonnis uitgesproken en dat wel ingevolge de wet, met redenen omkleed.

Wij willen enkele bijzonderheden aanstippen: wareld en waereld gaan de wereld uit en we voeden een zwakke hoop dat zij dan ook van de nuts- en andere katheders — plaatsen waar nog al te veel gebraauwd en gegalmd wordt — zullen verdwijnen.

Fabrijk, muzijk, kolijk, katholijk en poëzij zullen het slagveld moeten overlaten aan fabriek, muziek enz. Wel was de strijd bang, maar een troost blijft er over, men zal ook niet langer koffij schrijven, maar in koffie zal de schrijftaal zich, hoe lang zij dit ook geweigerd heeft, naar de spreektaal moeten voegen. Vooral heerscht er sedert 1804 verschil van gevoelen over de vraag waar men *cht* en waar men *gt* moet spellen. De regel door de redaktie gesteld draagt ten volle onze goedkeuring weg. Zij wil de geaspireerde keelletter, die zich voor eene *t* bevindt, zonder op de afleiding te letten, door *ch* voorstellen, behalve in de regelmatige vervoeging der werkwoorden, wier stam op eene *g* eindigt en in de zelfstandige naamwoorden door achtervoeging van *te* gevormd van bijvoegelijke naamwoorden op *g*; dus: dracht en klacht, maar: hij draagt en klaagt, laagte, hoogte enz.

Tot spijt van allen die beweren dat zij die woorden zoo niet goed kunnen uitspreken, wacht ons: lichaam, bochel en kachel. Wel blijft de schrijfwijze dan nog eenigszins gebrekkig, maar zij is toch in allen gevalle te verkiezen boven het onzinnige: ligchaam enz. Bij het zamenstellen van hare regels heeft de redaktie dikwijls moeten transigeren en hare etymologische theorie moeten ten offer brengen aan de „praktiek," die slechts vraagt wat het duidelijkst, of met andere woorden, wat het bruikbaarst is. Daarom blijft zij *nog* en *noch* met het bekende onderscheid behouden, hoewel zij zelf erkent dat dit op geene gronden steunt. Een van de grootste misslagen tegen de taal gepleegd is „beeldtenis en verbindtenis" te schrijven. Hij kan alleen verschooning vinden in de algemeenheid dier zonde, een grond waarop wij arme zondaren, op taalkundig en zedelijk gebied, ons maar al te vaak ter onze verontschuldiging beroepen. Even als deze woorden hun *d* zullen moeten missen, verliezen geessel en IJssel een der *ss*, die het gebruik hun reeds sedert lang gaf. Alle botteriken (*één k*) en dokkumers (*één m*) zullen na de lezing der aangevoerde redenen openlijk (niet opentlijk) moeten erkennen dat dievegge en juffrouw de voorkeur boven diefegge en juffvrouw verdienen.

Ook de derde dag der week zal anders gespeld worden. Zoo als men weet, is hij oorspronkelijk genoemd naar den romeinschen Mars. Het fransche Mardi wijst nog op het latijnsche dies Martis. In 't oud-nederlandsch moet deze god vroeger Diu of Dio geheeten hebben, zoo dat in onze hedendaagsche taal Die zijn naam moest zijn, en dus eigenlijk zijn dag Diesdag heeten. Het gebruik heeft evenwel een *n* ingeschoven (even als in diens en wiens) waarvan het gevolg was dat de voorafgaande klinker verscherpt werd. De goede uitspraak is nog bij het meerendeel des volks dinsdag en de redaktie heeft zich daardoor genoopt gevoeld om de uit het platte hollandsche dialekt overgenomen schrijfwijze dingsdag niet op te nemen.

Of nu ook de kwestie der bastaardwoorden tot ieders ge-

noegen zal worden opgelost? Wij betwijfelen het „Vreemde woorden, zegt het ontwerp, vallen van zelve (!) in drie klassen." Die met het volle burgerregt zijn begiftigd volgen de nederlandsche spelling, die geheel vreemd zijn gebleven, de vreemde. Men schrijve dus gom, kleur, priester als nederlandsche; chapeau, vaudeville, à d' autres als fransche woorden. Maar tusschen deze beide klasse ligt die der eigenlijke bastaard woorden. *De redaktie doet over het algemeen, bij hare* breedvoerige uiteenzetting van de bedoelingen der oudere rigting, die van 1804 dagteekent, en der nieuwere, die nagenoeg veertig jaar jonger is, met loffelijke onpartijdigheid aan beide regt wedervaren, maar verklaart zich ten slotte, grootendeels gemakshalve, voor de oudere, dat is de oorspronkelijke spelling. Deze is zoo goed als gegeven, gene moet hare regels nog vaststellen. Wij vragen echter of bij de overwegingen der redaktie wel genoeg beteekenis is gehecht aan de verwarring die door de vreemde spelling in de uitspraak wordt te weeg gebragt, en of bijv. Phoenix en photographie, letterlijk op hollandsche *wijze uitgesproken, haar liefelijk in de ooren* klinken?

De grenzen zijn wel is waar moeijelijk te trekken, maar waar men nederlandsche uitgangen en voorzetsels gebruikt zal men ook wel in het grondwoord nederlandsche letters kunnen bezigen. Wij schrijven daarom frankeren, geakkrediteerd, getelegrafeerd, enz. Met eene spelling als odekolonje, soepjee, longroem zal het — de redaktie erkent het zelve — wel niemand ernst zijn. Maar waarom dan die woorden als voorbeelden van moeijelijkheden aangehaald? Zij kunnen even goed als blanc-manger tot de geheel vreemde woorden gerangschikt worden.

De redaktie heeft wijsselijk vóór de verschijning van het eerste gedeelte van het woordenboek de algemeene beoordeeling harer spellingswijze uitgelokt. De diskussiën zullen nog wel niet spoedig gesloten worden en tegen menige stelling zien wij hevig verzet te gemoet. Komt echter eenmaal het Nederlandsch woordenboek ter wereld, dan kan het veel gewigt in de schaal leggen en eene door ieder gewenschte overeenstemming bevorderen.

ZEETIJDINGEN.

Zaturdag is te Veere binnengekomen de nederlandsche kof *Nooit gedacht*, gezagv. A. F. Bakker, met rijst van Londen naar Middelburg, en naar zee gezeild de tjalk *Aurora*, gezagv. J. F. van Dijk, van Middelburg met ballast naar Noorwegen.

HANDELSBERIGTEN.

Meekrapprijzen.

ROTTERDAM 23 maart. Er was slechts eene flaauwe markt. Goede onberoofde gold f 19.

Graanmarkten enz.

AMSTERDAM 23 maart. Raapolie op zes weken f 54⅞. Lijnolie op zes weken f 43¼.

ROTTERDAM 23 maart. Erwten alsmede witte- en bruineboonen waren heden 25 cent lager.

AXEL 21 maart. Tarwe f 8,85 a f 9,35; Rogge f 6,15 a f 6,55; Wintergerst f 5,60 a f 5,80; Zomer dito f 4,85 a f 5,15; Haver f 2,80 a f 3,25; Paardenboonen f 5,80 a f 6,05; Duivenboonen f 6,35 a f 6,55; Bruineboonen f 6,55 a f 7,45; Groene erwten f 6,55 a f 6,75; Gele dito f 6,30 a f 6,55; Graauwe dito f 5,60 a f 6,35; Boekweit f 5,80 a f 5,60.

Prijzen van effekten.

Amsterdam 23 maart.

Nederland.	Certifik. Werkelijke schuld	2½ pct.	63⅛
	dito Nationale dito	3 „	—
	dito dito dito	4 „	—
	Aand. Handelmaatschappij	4½ „	142⅛
Rusland.	Oblig. 1798/1816	5 „	101½
	Certifik. Hope & co.	4 „	76$\frac{3}{16}$
	dito dito 1855, 6de serie	5 „	—
	dito	6 „	54½
	Aand. spoorweg		199¾
	Leening 1860	4½ „	90⅜
Polen.	Schatkistobligatien	4 „	77¼
Spanje.	Obligatien	2 „	46⅛
	dito binnenlandsch	3 „	49¾
	Certifik. coupons bewijzen		—
Oostenrijk.	Obligatien Weener metalliek	5 „	61¾
	dito amsterdamsche	5 „	82$\frac{3}{16}$
	dito nationale	5 „	66¾
	dito 1847/1852	2½ „	—
	Bank aktien	3 „	826
Belgie.	Certifikaten bij Rothschild	2½ „	—
Portugal.	Obligatien	3 „	46⅜
	dito nieuwe	3 „	45$\frac{15}{16}$
Grenada.	dito		—
Venezuela.	dito	2½ „	—
Illinois.	dito	7 „	76½
Mexiko.	dito	3 „	30½
Griekenl.	dito 1824/1825	5 „	20¾

Londen 21 maart. ten 12 ure. Consols 92¼.
Weenen 21 maart. (slotprijzen) Metalliek 5 pct. 74,90.
Parijs 21 maart. (slotpr.) 4½ pct. compt. 96,50 3 pct. 69,27½.

Coupons en losbare obligatien.

AMSTERDAM *19 maart. Metalliek f 24,65; Napels. f —,—*; Diverse engelsche in £ f 11,70; Engelsche Port. f 11,70; Fransche f 55,37½; Belgische f 55,56¼; Pruissische f 34,37½; Spaansche piasters f —,—; Spaansche coupons per fr. f —,—; Hamburger Russen f 34,—; Russische in zilveren roebels f 34,50; Poolsche in fl. f 26,87½; Nationale metalliek f 28,10; Dollars f —,—.

ADVERTENTIEN.

Bevallen voorspoedig van een' ZOON C. P. VAN DEN HOUTE WILLEMS, Echtgenoot van H. VAN HENGELAAR.

Middelburg, 22 Maart 1863.

Heden overleed, tot onze en onzer Kinderen diepe droefheid, onze innig geliefde eenige Dochter MARIA FRANCINA, in den ouderdom van ruim 28 jaren.

K. VAN DEN BERG.
Middelburg, M. VAN DEN BERG,
den 18 Maart 1863. ISEBOUT.

Heden overleed tot onze diepe droefheid ons teedergeliefd tweede Zoontje ANTHONIE, in den jeugdigen leeftijd van bijna elf jaren.

Middelburg, A. MAGIELSE.
den 20 Maart 1863. J. M. MAGIELSE,
Eenige kennisgeving. geb. PRIESTER.

Veere, 21 Maart 1863.

Werd ik den 16 dezer verblijd door de geboorte van twee Dochters, heden behaagde het den Hemelschen Vader onverwachts van mijne zijde weg te nemen mijne dierbare *Echtgenoot* CATHARINA FRANSINA MACHIELSE, in den leeftijd van 33 jaren.

Algemeene kennisgeving. J. J BERTEL Kz.

Heden mogt het den Almagtige behagen tot zich te nemen mijne geliefde Echtgenoot TANNETJE VAN ZON, in den leeftijd van vier-en-veertig jaren, na eene bedlegering van bijna twee jaren. — Deze ramp, met mijne vijf nog jeugdige Kinderen, treft mij zwaar, zoo als een ieder ligt zal kunnen beseffen.

Middelburg, N. M. COHEN.
den 21 Maart 1863.

Heden overleed tot mijne diepe droefheid, na een langdurig en smartelijk lijden, mijne geliefde Echtgenoot N. BRUGGEMAN, in den ouderdom van 59 jaren, na eene genoegelijke Echtvereeniging van ruim 28 jaren.

Middelburg, J. D. TIMMERS.
den 23 Maart 1863.

Dienende tot algemeene en bijzondere kennisgeving, zoo binnen als buiten de Stad.

Voor de menigvuldige bewijzen van deelneming bij het sluiten van hun Huwelijk, betuigen de ondergeteekenden hunnen innigen dank.

H. VERSEVELDT.
C. J. VERSEVELDT — HAGE.

Bij den ondergeteekende in dank ontvangen, voor de Kinderen der Spaansche Gevangenen, **twee Muntbilletten**, ieder à *f* 10.

H. RENTING, V. D. M.

In de Gemeente Kadzand zijn de navolgende Strandgoederen aangespoeld en geborgen: een Eiken Balk, lang 5,50 El, zwaar 40 en 40 duim; een Zaadhout, lang 9,50 El, breed 25, dik 14 duim; acht Eiken Gordingen van onderscheidene lengte en zwaarte; twee Gebindten, lang 6 Ellen, zwaar 27 en 22 duim; twee Greinen Balken, lang 5 *Ellen, zwaar 29 en 16 duim*; 13 Eiken Zeepalen, gemiddeld lang 3 Ellen. Alles ongemerkt.

En in de Gemeente Retranchement opgevischt en geborgen de navolgende Goederen: een eind Mast en eene Ra, beide lang 12 Ellen, een Giek lang 7 Ellen, een Ketting lang 18 Ellen en twee stukken Zeil. Alles ongemerkt.

Regthebbenden op die Goederen vervoegen zich bij den ondergeteekende, Burgemeester

H. S. DE SMIDT.

PARALLÈLE.

THORBECKE verlangt, volgens het eindverslag, den Spoorweg tusschen Zutphen en Deventer „grootendeels door onbewoonde heidegronden", om ook daar welvaart te verspreiden, luttel onteigenings-gelden te betalen, weilanden en welige akkers te sparen en te eerbiedigen;

VAN HEEMSTRA *koos niet de heide van Wolfheze* over Eerbeek, maar de fraaiste landgoederen, weilanden en akkers tusschen Arnhem en Zutphen, tot ongehoorde onteigeningsprijzen. — Of heeft Zijne Exc. niet aldaar tot zes duizend Gulden per Bunder bewilligd??

PUBLIEKE VERKOOPING op Dingadag den 24 Maart 1863, des namiddags ten 3 ure, op den KAMPVEERSCHEN TOREN te **Veere**, ten overstaan van den Notaris D. VERHULST en Getuigen, van

1. Een **HUIS en ERVE**, met annexen **Timmermanswinkel** en **Pakhuisje**, op den hoek van de Markt en de Kaai te Veere, gemerkt wijk D no. 1 en 2, Kadastraal bekend sectie A no. 693, 694 en 695.
Grondlasten *f* 10,09.
2. Een **HUIS en ERVE** met **Tuin**, op de Markt of Breestraat en uitkomende op den Rijkendijk te Veere, gemerkt wijk C no. 12, Kadastr. bekend sectie A no. 667.
Grondlasten *f* 9,02.
3. Een **HUIS en ERVE**, in de Kerkstraat te Veere, gemerkt wijk D no. 38, Kadastr. bekend sectie A no. 288.
Grondlasten *f* 4,07.
4. Een **HUIS en ERVE**, zijnde een dubbel Huis, in de Korte Oudestraat, over de Kazerne te Veere, gemerkt wijk C no. 39 en 40, Kadastraal bekend sectie A no. 178 en 179. Grondlasten *f* 5,72.

Voorschreven Huizen en Erven zijn op den Verkoopdag van 10 *tot* 3 *ure voor een ieder te* zien.

Informatien verkrijgbaar bij gemelden Notaris.

De Notaris P. VAN DE GRAFT zal op Vrijdag den 27 Maart 1863, des namiddags ten ses ure, op de Bovenzaal der Societeit DE VERGENOEGING, op de Groote Markt te Middelburg, in het openbaar bij opbod en afslag te koop aanbieden

---

EEN HUIS, PAKHUIS EN ERF,

zijnde eene **IJzersmederij**, staande en gelegen binnen Middelburg, bij de gewezen Dampoort, in de Lazerijmolenstraat, gemerkt wijk O no. 110.

Grondbelasting *f* 20.

Voorschreven Gebouwen zijn daags vóór en op den dag *van verkoop voor een ieder te bezigtigen*, van des voormiddags 10 tot des namiddag 4 ure, op vertoon van eene Toegangkaart, verkrijgbaar ten Kantore van bovengenoemden Notaris, alwaar ook nadere inlichtingen te bekomen zijn.

VERKOOPING op Dingsdag en Woensdag den 7 en 8 April 1863, in den Langendelft, wijk B no. 127, ten overstaan van den Notaris P. VAN DE GRAFT, van

EEN ZINDELIJKEN INBOEDEL.

Alles nader en breeder te adverteren.

PUBLIEKE VERKOOPING te **Arnemuiden**, op Woensdag den 8 April 1863, ten overstaan van den Notaris D. VERHULST,

des voormiddags ten 10 ure, in het SCHIPPERSHUIS, van:

1. Een **HUIS en ERVE**, staande en gelegen in de Langstraat te Arnemuiden, wijk A no. 96, Kadastraal bekend sectie G no. 282 en 281, groot ongeveer 9 Roeden.
2. Ongeveer **7 Roeden TUIN**, gelegen achter het eerste Perceel, sectie G no. 281 gedeeltelijk. — Gemelde Perceelen worden eerst afzonderlijk en daarna zamen geveild:

en des namiddags ten één ure, voor gemeld Huis, van eene parij **MEUBELAIRE GOEDEREN**, bestaande in Tafels, Stoelen, Ledekan*ten, Spiegels, Schilderijen, een Barometer*, Staande Klok, Secretaire, Mangel, Franklin, Boeken- en andere Kasten en meer.

Alles daags vóór den Verkoopdag, des voormiddags van 10 tot 12 en des namiddags van 2 tot 5 ure, met toestemming der Bewoonster, te zien.

Op Donderdag den 9 April 1863, voormiddag om 11 ure, zal in de Herberg BELLEVUE, Gemeente **Biervliet**, in het openbaar worden verkocht:

15 VATEN VERSTAMPTE MULLEN,

teelt 1862.

De monsters zijn te bezigtigen in de Meestoof WILLEM II in de gezegde Gemeente Biervliet, en informatien te bekomen te IJzendijke, bij den Boekhouder BENTEYN.

AMSTERDAMSCHE KANAAL-MAATSCHAPPIJ.

DOORGRAVING VAN HOLLAND.

Tot en met ZATURDAG den 28 dezer is bij den ondergeteekende gelegenheid tot deelname in het Kapitaal voor bovengenoemde Maatschappij, groot **18 Millioen**, met guarantie van den Staat voor eene rente van **4½** percent. De Aandeelen naar keuze groot *f* 1000, *f* 500 en *f* 100.

Middelburg, 23 Maart 1863. L. BRAAT JZN.

ONTVANGEN eene partij
KLEEDINGSTOFFEN
en
VOORJAARS-MANTELS.

WED P. DEKKER & ZOON.

MANUFACTUREN en MODES.

A. RITCHIE,

COMMISSIONAIR, ROUAANSCHE KADE,

Berigt bij deze de ontvangst der nieuwste modellen van Dames **Voorjaars-Mantels**, en eene zeer ruime sortering stalen der nieuwste zwarte en gekleurde **Zijde**, Voorjaars- en Zomer-Kleedingstoffen, Neteldoeken, Barèges enz.

Middelburg, 23 Maart 1863.

ONTVANGEN puike Westphaalsche **HAMMEN**, **Boulogne** en **Gerookt Vleesch**, bij I. VOS.

Beste gerookte **Winterzalm** te bekomen bij de Wed. DE BAERE, Groote markt.

TE KOOP een goed gedresseerde **EZEL** met **Wagentje** en **Tuig**, in de Manege [illegible]

Met Mei eene **Dienstbode** benoodigd. Adres aan het Bureau dezer Courant.

STOOMBOOTDIENST

TUSSCHEN MIDDELBURG EN ROTTERDAM.

Uren van vertrek in Maart—April.

VAN MIDDELBURG:				VAN ROTTERDAM:			
Dingsdag	*24*	*'s morg.*	*6 ure.*	*Dingsdag*	*24*	*'s morg.*	*9,30*
Donderdag	26	„	6	Woensdag	25	„	10,15
Zaturdag	28	„	6	Vrijdag	27	„	10,15
Zondag	29	„	7	Zondag	29	's midd.	12 ure.
Maandag	30	„	7,30	Maandag	30	's morg.	6
Dingsdag	31	„	8,30	Dingsdag	31	„	6
Donderdag	2	„	10	Woensdag	1	„	7
Vrijdag	3	„	11	Vrijdag	3	„	8,30
Zaturdag	4	„	11,30	Zaturdag	4	„	9,30
Zondag	5	's midd.	12	Zondag	5	„	9,30
Maandag	6	„	12,30	Maandag	6	„	10,15

SNELPERSDRUKKERIJ VAN DE GEBROEDERS ABRAHAMS.